

PREPOROD

Riječ predsjednika

Solidarnost

Unatoč činjenici kako solidarnost u hrvatskom društvu nikad nije bila na osobitoj cijeni, u posljednja dva desetljeća tranzicijskih nedaća nerijetko je pojedinačno iskazivanje zajedništva javno prokazivano gotovo kao ridikulozna pojava. Vjerojatno nikad nećemo doznati pouzdan odgovor na pitanje je li naša široko rasprostranjena uskogrudnost uzrok ili tek posljedica brojnih zala naših svagdašnjih. Jesmo li sebični zato što nas život čini takvima ili nam se nedaće događaju i zbog toga što smo izgubili suosjećanje sa subračom u potrebi? Sebičnost se etablirala u hrvatskom društvu kamo god se okrenuli, od stranaka do crkve, od institucija do raznoraznih udruga. Iznimke nisu ni sindikalne udruge. Dapače, često su u društvu baš sindikati prednjačili po odsutnosti iskazivanja solidarnosti, ne samo s drugima nego i s davanjem potpore sindikalnim kolegama. Školski sindikalisti, u protekla dva desetljeća, ne da nisu bili iznimka, nego su se nerijetko međusobno zlorado nadmetali, dok je prosvjetna vlast bezobzirno pilila granu na kojoj su i oni sjedili. Da i ne govorimo o sebičnosti usmjerenoj prema kolegama iz drugih sindikata. Posljedice su nerijetko bile neshvaćenost, neuvažavanje, neprihvaćenost. Ukratko, onaj koji ne suosjeća s drugima, teško može računati na bilo čije suosjećanje.

Solidarno potpisivanje peticije sa sindikalnim kolegama iz Sindikata lokalnih i državnih službenika i namještenika, za koju smo se u Preporodu ovih dana odlučili, prilika je da svi koji radimo u osnovnim i srednjim školama stvarno, a ne samo verbalno, podupremo druge u njihovu pokušaju osporavanja neprihvatljivoga zakonskog rješenja. Rješenja koje se za sada nas izravno ne tiče, no ukoliko bi izostao uspjeh naših sindikalnih kolega, već sutra bi se i zaposleni u školama mogli naći na sličnom udaru bezobzirnog poslodavca. Poslodavca koji se, pod krinkom nekakve prilagodbe europskoj zakonodavnoj praksi, odlučio eliminirati sudjelovanje minulog rada u visini plaće. Treba li ikoga uvjeravati kako se pozadini predloženog rješenja, odnosno prelaskom minulog rada u poslodavčevu procjenu radnikove učinkovitosti, krije želja za stvaranjem još veće ovisnosti radnika o pretpostavljenom, odnosno potencijalno smanjenje izdataka države za plaće radnika koje se isplaćuju iz državnog proračuna.

Načelna potpora sindikalnim kolegama u važnoj akciji, podrška sindikatu iz naše sindikalne središnjice i iznimno visok udio minulog rada u prosvjetarskim plaćama - tri su ključna razloga zašto će se članstvo našeg sindikata uključiti u ovu akciju. Zaposleni u školama, pa i članovi sindikata, nerijetko ili uopće ne znaju ili nisu svjesni u kolikom opsegu sudjeluje minuli rad u njihovim plaćama. "Pojma nisam imala" - riječi su jedne povjerenice nakon što se na sastanku ukazalo na svaki od tri osnova po kojem se zaposlenima u školama uvećava plaća. Bez minulog rada u plaći naše bi sramotno niske plaće bile manje, i to do čak 40-ak posto. Dodatan razlog za oprez nalazi se u okolnostima u kojima se ide na redizajn radničkih plaća. Zadiranje u plaće, a napose njihovo eventualno smanjenje, zahvat je za kojeg se vlastodršci odlučuju neposredno nakon izbora. Zaposleni u školama, a posebno zaposlenici pojedinih skupina, ni do danas, a prošlo je sedam godina, nisu se oporavili od udara na plaće koji je donošenjem Zakona o plaćama 2001. početkom svoga mandata provela tadašnja koalicijska vlast.

Svako stavljanje vlastitog potpisa ispod nekog zahtjeva vrijedan je pojedinačev prosvjedni čin, kao i pojavljivanje na prosvjedu ili sudjelovanje u štrajku. Podupirući zahtjev naših sindikalnih kolega, dovodimo se u situaciju da ne budemo sami kada nas sutra stigne ova ili neka druga slična prijetnja. I zato, kolegice i kolege, pokažimo da se solidarnost definitivno trajno nastanila u našim školama i u našim zbornicama, ma koliko se to vlastodršcima, i onim državnim i onim prosvjetnim, ne sviđa. U značajnoj mjeri, baš i zbog toga.

Željko Stipić

Poslije najvećeg sindikalnog prosvjeda

Tražite znanje, a plaće sve manje!

Dosad najveći radnički prosvjed u Hrvatskoj nakon 1998. godine, prosvjed "Zajedno za veće plaće u javnom i privatnom sektoru", koji je organiziralo pet sindikalnih središnjica, okupio je u subotu 12. travnja na zagrebačkom središnjem Trgu bana Jelačića više od 50 tisuća nezadovoljnika. Što misle o teškoj socijalnoj slici u Hrvatskoj, malim plaćama i mirovinama, korupciji, kriminalu i nepotizmu, zanemarenoj prosvjeti, zdravstvu dostupnom samo bogatima, i ostalim boljkama, bučnim je zvižducima pokazala impresivna masa radnika, službenika, umirovljenika, nezaposlenih, studenata.

Zviždalo se aktualnoj vlasti, promašenim obećanjima političara, a zajednička se poruka prosvjednika može sažeti u sljedeću poruku: *Drugi put bit će nas još više, ali tada ćemo tražiti promjenu vlasti!*

U veličanstvenoj povorci koja je u 11 sati krenula s Trga Francuske Republike pa preko Ilice na Trg bana Jelačića bilo je i oko 800 članova sindikata Preporod. Osim iz Zagreba, stizali su kolege iz cijele Hrvatske, od Splitsko-dalmatinske, Sisačko-moslavačke, Krapinsko-zagorske do Međimurske županije. Da je razloga za dolazak bilo na pretek, pokazali

- Oko 45 tisuća učitelja u osnovnim školama već je 15 mjeseci bez Kolektivnog ugovora. To je samo jedan primjer kako se država ponaša kao poslodavac - kazao je s prosvjedne pozornice Krešimir Sever, predsjednik Nezavisnih hrvatskih sindikata.

Prosvjetari i prosvjetni djelatnici

zbog koje će biti ugrožen položaj tajnika, računovođa, spremačica. Možemo očekivati tehnološke viškove među nastavnim i nenastavnim osobljem - upozorila je na jedan od problema **Marina Jovanić**, županijska povjerenica Preporoda Sisačko-moslavačke županije. Ona je nezadovoljna i premalim

škole u Međimurskoj županiji:

- Nezadovoljni smo općenito što se stanje u prosvjeti prikazuje jako dobrim, da se radi jako puno, a stvarna je situacija potpuno drukčija - kaže ona te poručuje ministru Draganu Primorcu da malo realnije sagleda sliku. "On kao da ima cvjetice na naočalama kojima promatra našu prosvjetarsku svakodnevnicu" - kaže Levačić.

Sebastijan Troskot iz Osnovne škole Bijaci iz Splitske županije upozorio je na neprihvatljiv novi Zakon o osnovnom i srednjem školstvu, kojim se predlažu povećanja tjednih zaduženja za nastavnike, neprihvatljiv sastav školskog odbora, ne ograničava se broj ravnateljskih mandata. Na prosvjedu je bila i **Matija Brstilo** iz Osnovne škole Manuš iz Splitske županije, koja iza sebe ima više od 40 godina staža. Ona je skup nazvala veličanstvenim, dodajući kako se osjećalo jedinstvo među svim sudionicima.

M.C.

Zahvaljujemo se svim povjerenicima i članovima Preporoda koji su sudjelovali na prosvjedu.

Marina Jovanić

Irena Levačić

Sebastijan Troskot

Matija Brstilo

su transparentima poput "U zemlji znanja lisnica sve tanja" i "Puna torba je teška, ali prazna još teža", "1120 sati nastave = 1 rolex dr. lve", "Od plaće nam se plaće", "Stipešlvo zemlju vode krivo" i "Tražite znanje, a plaće sve manje".

"Preporoda" koji su strpljivo s ostalim prosvjednicima kisluli na zagrebačkim ulicama o svojim razlozima dolaska na prosvjed, uz ostalo, kažu:

- Najavljuje se novi Pedagoški standard te predlaže standardizacija

izdvajanjima za obrazovanje, pa kaže kako, dok ulazimo u EU i dok se očekuje da radimo kvalitetnije i modernije, istovremeno za to ne osiguravamo uvjete. S njom se slaže i **Irena Levačić**, županijska povjerenica Preporoda za osnovne

...NOVOSTI..NOVOSTI..NOVOSTI..NOVOSTI..NOVOSTI..

2. travnja - Savez školskih sindikata uputio je Vladi Republike Hrvatske zahtjev za početkom kolektivnih pregovora. Početak osnovnoškolskih kolektivnih pregovora kasni zbog vladina otezanja sa sastavljanjem svoga pregovaračkog odbora. Zahtjevom se traži da kolektivni pregovori žurno započnu. U suprotnom, Savez školskih sindikata će, sukladno Zakonu o radu, pokrenuti postupak mirjenja pred mirovnim vijećem

*** U Sisku održano Županijsko vijeće Sisačko-moslavačke županije. Najviše se govorilo o dolasku

povjerenika i članova na prosvjed u Zagreb 12. travnja. Povjerenici su upoznati i s ključnim novostima koje se predviđaju novim državnim pedagoškim standardima. Od problema koji se javljaju na županijskoj razini posebno se govorilo o velikim teškoćama (kašnjenje isplate i problematičan izračun) u isplati troškova prijevoza zaposlenicima srednjih ali i osnovnih škola

4. travnja - U organizaciji županijskih vijeća Sindikata Preporod Međimurske županije, u Domu sindikata u Čakovcu, održana je tribina *Socijalna slika*

Hrvatske te Odgoj i obrazovanje u 2008. godini. Na tribini su govorili predsjednik Nezavisnih hrvatskih sindikata Krešimir Sever i predsjednik Preporoda Željko Stipić

5. travnja - Članica Predsjedničkog vijeća Sindikata Sonja Mudrić kao predstavnica Preporoda i Nezavisnih hrvatskih sindikata sudjelovala na europskom sindikalnom prosvjedu koji je u Ljubljani organizirala Europska konfederacija sindikata (ETUC). Prosvjed je organiziran pod geslom *Europski radnici traže veće plaće*

8. travnja - Sindikat Prepo-

rod na konferenciji za novinare pod nazivom *Smanjenje utjecaja nastavnika i nova centralizacija u upravljanju školama, razvlašćivanje sindikata* predstavio primjedbe na Prijedlog Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj školi i srednjoškolskim ustanovama. Ključne primjedbe odnose se na sastav školskog odbora, ministrovu suglasnost na imenovanje ravnatelja, micanje norme iz kolektivnog ugovora i prelazak financiranja troškova prijevoza zaposlenika u osnovnim školama s državnog proračuna na proračune osnivača

Glasilo Sindikata zaposlenika u hrvatskom školstvu **Preporod**, Petrinjska 59a, 10000 Zagreb

Izdavač: SZHS Preporod
Uredništvo: Sonja Mudrić i Marko Ružić

Urednik: Željko Stipić
Grafika priprema: Školske novine
Tisak: Tiskara Zelina d.d., Sveti Ivan Zelina

Glasilo je besplatno; prijavljeno je Mini-starstvu kulture sektoru za informiranje 19. lipnja 1995.,

klasa: 008-02/95-01-01, ur-broj: 532-03-5/2-95-01/142. Rješenjem Ministarstva kulture od 6. srpnja 1995. godine, klasa 612-10/95-01-1267, ur-broj: 532-03-1/7-95-01.

Glasilo je oslobođeno poreza na promet.

Međimurska županija

Snaga sindikata je u akciji

U organizaciji Nezavisnih hrvatskih sindikata i Sindikata zaposlenika u hrvatskom školstvu Preporod 4. travnja 2008. u Domu sindikata u Čakovcu održana je tribina „Socijalna slika Hrvatske i Odgoj i obrazovanje u 2008. godini. Na početku tribine okupljenim sudionicima su se obratili županijski povjerenici Irena Levačić i Ivan Korotaj. Prvo uvodno izlaganje održao je Krešimir Sever, predsjednik

Tako se npr. kupovina automobila na kredit tumači nekakvim porastom životnog standarda. Zaboravlja se kako su troškovi kupovine automobila tek na trećem mjestu u strukturi pojedinačnog zaduživanja naših građana. Naime građani se višestruko više zadužuju za kupovinu stanova, odnosno za kratkoročne nenamjenske kredite koji su najčešće u funkciji popunjavanja minusa na tekućim računima, odnosno dugova

predsjednik Preporoda Željko Stipić pokušao je razobličiti neke od najočitijih neistina kada je riječ o predstavljanju pozitivnih promjena u hrvatskom odgojno-obrazovnom sustavu. Tako se npr. stalno govori o porastu izdvajanja od nekih 3.5 mld. kuna u protekle četiri godine. Namjerno se prešućuje podatak o porastu državnog proračuna u tom istom periodu. Naime dok je porast izdvajanja za obrazovanje bio 33.4%, porast proračuna bio je 35.9%. Govori se o riješenom pitanju zaostajanja prosvjetarskih plaća, a u proteklih 25 mjeseci samo su tri mjeseca prosječne plaće u obrazovanju bile veće od prosječnih plaća u državi. Famosna „škologradnja“, sagledana kroz brojčane podatke pokazuje da s godišnjim izdvajanjem između 500 i 600 mil. kn., neće i ne može barem nekoliko desetljeća riješiti niti problem višesmjenske nastave, niti problem nedostataka sportskih dvorana, niti problem neopremljenosti naših učionica i kabineta.

Iz zanimljive rasprave koja je uslijedila nakon uvodnih izdvajanja posebno treba izdvojiti razmišljanje nastavnice iz OŠ Selnica Roberta Barak o nerješavanju jednog od bolnih pitanja s kojim se susreću zaposleni u međimurskim osnovnim školama koje pohađaju učenici romske nacionalnosti. Skoro pokretanje osnovnoškolskih kolektivnih pregovora ponovno je prilika za rješavanje ovog pitanja barem kroz priznavanje naknade za otežane uvjete rada svima koji rade s učenicima iz tzv. depriviranih skupina. Iz završne riječi organizatora izdvajamo još jednom upućen poziv za sudjelovanjem na sindikalnom prosvjedu. „Snaga sindikata mjeri se samo i jedino spremnošću sindikalnog članstva za sudjelovanjem u sindikalnim aktivnostima i akcijama“- riječi su predsjednika Nezavisnih hrvatskih sindikata upućene na kraju sudionicima tribine.

R.S.

Europska sindikalna priča

Hrvatska podrška prosvjednicima u Ljubljani

U subotu, 5. travnja sudjelovala sam na europskom sindikalnom prosvjedu u organizaciji Europske konfederacije sindikata (ETUC) kao predstavnica sindikata Preporod u nevelikoj, ali dobro raspoloženoj skupini sindikalaca iz sindikalne središnjice Nezavisnih hrvatskih sindikata. Prosvjed je sazvan pod geslom Europski radnici traže veće plaće. Naime, radnici diljem Europe, čak i u zemljama s mnogo većim gospodarskim rastom nego u Hrvatskoj, u preraspodjeli dobiti ostaju kratkih rukava i žive na rubu siromaštva.

U Ljubljani je sve (kao što obično i očekujemo od naših sjevernih susjeda) bilo odlično organizirano. U nepreglednoj koloni susrećemo cijelu radničku Europu. Tu je velika skupina Poljaka s oznakama Solidarnosti, Talijani s mnoštvom zastava, Mađari, Česi, Makedonci, Slovenci i naše kolege iz Saveza samostalnih sindikata Hrvatske. Pozdrav s kolegama iz slovenskoga Sindikata znanosti i obrazovanja. Pozdravljamo se zviždanjem, rukujemo se i na brzinu složimo - obrazovanje i u Sloveniji i u Hrvatskoj treba i zaslužuje više. Uza zastave Nezavisnih hrvatskih sindikata vijorila se i hrvatska zastava, pa su hrvatskim prosvjednicima prilazili građani i izražavali zadovoljstvo što smo i mi Hrvati došli u Ljubljanu podržati prosvjed. Toliko smo već zatrovani politikom da nas iznenade ovakve tople, pozitivne reakcije običnih ljudi.

Kolona prosvjednika, duža od kilometar i pol, kreće Dunajskom cestom prema Kongresnom trgu. Čitavim putem pozdravi prolaznika, zajedničko fotografiranje i odobravanje. Sjajan je osjećaj biti dijelom nepregledne kolone ljudi koji dijele ideju da je ipak moguće nešto promijeniti. Sve je drugo zapravo nevažno - je li doista bilo 30.000 ljudi ili manje, tko je sve držao govore i što su sve govorili na francuskom, njemačkom, talijanskom, engleskom, slovenskom... Europski sindikalci traže veće plaće, bolje mirovine, usklađivanje cijena s plaćama. Treba li uopće isticati kako je najčešći pozdrav u Ljubljani bio: „Vidimo se u Zagrebu!“

Sonja MUDRIĆ

sindikalne središnjice Nezavisnih hrvatskih sindikata. Iz ovog izlaganja valja posebno izdvojiti mnoge podatke do kojih se došlo sustavnim praćenjem podataka o porastu troškova života, kao i o strukturi zaduženosti hrvatskih građana. Nezavisni hrvatski sindikati iz mjeseca u mjesec prate životne troškove koji ulaze u tzv. sindikalnu košaricu“. Naime jako je važno da sindikati pred Vladu izlaze s egzaktnim podacima, podacima koji će biti uvažavani od strane državnih dužnosnika. Podaci o zaduženosti hrvatskih građana često se krivo pa i zlonamjerno interpretiraju.

napravljenim kartičnim poslovanjem. Problematične su, a ponekad i netočne i zbunjujuće usporedbe između zaduženosti i općenito potrošnje hrvatskih građana i građana u razvijenim europskim zemljama. Udio troškova hrane u mjesečnim izdacima europskih građana nekoliko je puta manji od udjela tih troškova u potrošnji hrvatskih građana. Zato je svako povećanje cijena prehrambenih namirnica na svjetskom i europskom tržištu za Hrvatsku prvorazredan socijalni i politički problem.

U drugom od uvodnih izlaganja

prenosimo iz tiska...

VEČERNJI LIST ■ ČETVRTAK, 10.4.2008.

Stipić: Škole u ruke mesarima?

ZAGREB – Novopredloženi Zakon o osnovnom i srednjem školstvu žestoko je jučer kritizirao predsjednik sindikata „Preporod“ Željko Stipić. Posebno je upozorio na nelogičan sastav školskih odbora u kojima će većinu imati predstavnici ureda državne uprave i lokalne zajednice pa je zaključio da je time „ponižena struka i kompetentnost jer će o delikatnim stručnim pitanjima odlučivati mjesni gostioničari i mesari“. (I. K.)

Škole ponovno u nemilosti lokalnih političara

ZAGREB - U započetju javnu raspravu o Prijedlogu zakona o školstvu uključio se Sindikat zaposlenika u hrvatskom školstvu Preporod, ocijenivši u srijedu na konferenciji za novinare da se predloženim promjenama smanjuje utjecaj nastavnika, vraća centralizacija u škole te umanjuje važnost sindikata.

»Kao predstavnici politike u školskim odborima nerijetko sjede osobe s nikak-

vom ili niskom stručnom spremom, a novim prijedlogom zakona povećava se njihov broj u odboru«, objašnjava predsjednik Sindikata Željko Stipić. Smatra kako je to definitivni poraz kompetentnosti te prepuštanje škola na milost i nemilost lokalnim političkim moćnicima. Nova centralizacija u upravljanju, prema mišljenju Preporoda, vraća se 'famosnim' institutom suglasnosti ministra na imenovanje ravnatelja. »Zbog pro- vanje ravnatelja, dovodi se u pitanje jedno od ključnih rješenja decentralizacije u upravljanju«, kaže Stipić.

Najproblematičnije rješenje, ipak, za njega je potpuno oduzimanje utjecaja sindikata na opseg i sadržaj tjedne norme nastavnika i stručnih suradnika. »Umjesto da se i u srednjim školama norma riješi kroz kolektivni ugovor, što do sada nije bio slučaj, sada se i osnovnim školama norma želi ukloniti iz kolektivnog ugovora«, upozorava Stipić. [M. L.]

Predsjednik Sindikata Preporod Željko Stipić

24SATA

NOVI LIST

Večernji list

Jutarnji list

VJESNIK

SLOBODNA DALMACIJA